

Minister van Financiën
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-342 43 44
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 16 juli 2020
BETREFT advies alternatief Nationale Verklaring

Geachte heer Hoekstra,

Op 1 juli 2020 ontvingen wij uw brief over een alternatief voor de Nationale Verklaring. In uw brief verzoekt u de Algemene Rekenkamer om advies over dit voorstel uit te brengen. In het rapport Verkenning Toekomst Nationale Verklaring, dat bij uw verzoek is gevoegd, werkt u dit alternatief verder uit. In deze brief reageren wij op uw voorstel.

Uw voorstel

U stelt voor om de Europese middelen in gedeeld beheer niet meer in de Nationale Verklaring, maar in de departementale jaarverslagen te verantwoorden. De beleidsverantwoordelijke ministers verantwoorden zich dan in de departementale jaarverslagen over de rechtmatigheid en het functioneren van de beheers- en controlesystemen van de fondsen in gedeeld beheer. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie, waarin de minister van Financiën zich via de Nationale Verklaring hierover verantwoordt. Omdat er geen Nationale Verklaring meer zal worden afgegeven, verdwijnt ook het Rapport bij de Nationale Verklaring, dat de Algemene Rekenkamer sinds 2007 opstelt. De verantwoording van EU-subsidies wordt met dit voorstel onderdeel van het jaarlijkse verantwoordingsproces en van de reguliere verantwoordingsdocumenten. De verantwoordingsinformatie die de beleidsverantwoordelijke ministers opnemen in de jaarverslagen in een afzonderlijke EU paragraaf, komt overeen met de informatie die voorheen in de deelverklaringen werd opgenomen. U stelt dat er met dit voorstel geen informatie voor de Kamer verloren gaat. Wel verdwijnen de betrouwbaarheidsoordelen van de Algemene Rekenkamer bij de verantwoording van de EU-fondsen.

Onze reactie

De Algemene Rekenkamer staat neutraal tegenover de hoofdlijnen van het door u aangedragen alternatief voor de Nationale Verklaring. We zien als belangrijkste positieve consequentie van het voorstel dat de bewindspersoon die verantwoordelijk is voor een Europees fonds voor gedeeld beheer, daar ook zelf verantwoording over aflegt in de Kamer. Behandeling van de verantwoording over het betreffende EU-fonds vindt daarmee automatisch plaats in de juiste vaste Kamercommissie. Met dit voorstel wordt ook tegemoet gekomen aan het principe in de Comptabiliteitswet dat beleids- en begrotingsverantwoordelijkheid bij dezelfde minister behoren te liggen.

Met het oog op een betrouwbare verantwoording van de besteding en het beheer van EU-middelen, vinden wij dat het voorstel voldoende garanties biedt. Het controlebestel richting de Europese Commissie blijft immers intact en biedt volgens ons voldoende waarborgen voor betrouwbare informatie in de EU-paragrafen in de departementale jaarverslagen. Deze informatie blijft namelijk gebaseerd op de rechtmatigheids- en betrouwbaarheidsoordelen van de auditautoriteit (Auditdienst Rijk) bij de verantwoordingen over de EU-fondsen die de vakministers jaarlijks bij de Europese Commissie indienen. Hierbij blijft de Europese Commissie de kwaliteit van de werkzaamheden onderzoeken die aan deze oordelen ten grondslag liggen. Daarnaast blijven wij de totstandkoming van de informatie in de EU-paragraaf van de departementale verantwoording onderzoeken. Het gaat hier immers over zogenoemde 'niet-financiële verantwoordingsinformatie', financiële stromen die niet via de rijksbegroting lopen. Ook kunnen wij in ons onderzoek naar de bedrijfsvoering van een ministerie het toezicht dat de minister houdt op de besteding van de EU-middelen beoordelen.

Ook zijn wij positief dat u aangeeft zich te blijven inspinnen voor het vergroten van de transparantie van het financieel beheer op Europees niveau.

Afdrachten in de begroting

In uw aanbiedingsbrief gaat u tevens in op de opname van de afdrachten aan de EU die momenteel op de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn opgenomen en niet op de begroting van het Ministerie van Financiën. De Algemene Rekenkamer heeft uit uw brief begrepen dat u van mening bent dat uw voorstel gaat over de subsidiestromen (uitgaven) en niet over de afdrachten aan de EU en derhalve los staat van het alternatief voor de Nationale Verklaring. De Algemene Rekenkamer hecht er echter waarde aan dat de begrotingsverantwoordelijkheid voor de afdrachten ook de beleidsverantwoordelijkheid volgt, zoals bij de uitgaven. In dit kader verzoeken wij u om aan te geven welke stappen inmiddels zijn gezet en gezet zullen worden om de afdrachten aan de EU van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken over te hevelen naar de begroting van het ministerie van Financiën.

Vervolgproces

De Algemene Rekenkamer zal volgen hoe deze aanpassing in de praktijk wordt nageleefd en de komende jaren de gewijzigde aanpak evalueren.

Wij maken u er op attent dat wij de technische uitwerking van dit voorstel zullen beoordelen wanneer de (aanpassingen in de) Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) aan de Algemene Rekenkamer voor overleg worden voorgelegd (o.b.v. art. 7.40 lid 3 CW).

Wanneer u het voorstel tot aanpassing van de Nationale Verklaring naar de Kamer stuurt, verzoeken we u om ons advies daarbij te voegen.

Algemene Rekenkamer

drs. E. (Ewout) Irrgang,
wnd. president

drs. C. (Cornelis) van der Werf,
secretaris